

ALLAH'IN RAHMETİ VE MELEKLERİN SALAVATI

el-Hamdülillâhi Rabbi'l-âlemîn.

Nahmeduhû bi cemî'i mehâmedih.

Ve's-salâtü ve's-selâmu alâ seyyidinâ ve senedinâ ve habîbinâ ve tabîbi kulûbinâ ve tâcu ruûsinâ Muhammedini'l-Mustafâ ve alâ âl'ihî ve sahbihî ve men tebi'ahû ilâ yevmi'l-cezâ.

Emma ba'd...

إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا

İnna'llâhe ve melâiketihî yusallûne ale'n-Nebiyi yâ eyyühe'llezîne âmenû sallû aleyhi ve sellimû teslimâ.¹

Sadaka'llâhu Rabbune'l-a'lâ.

¹ 33/Ahzab, 56.

a. Meleklerin de Salat-u Selam Etmesi

Allahu Teâlâ hazretleri Kur'ân-ı Kerîm'inde, Ahzab sûresinin 56. âyet-i kerîmesinde bizlere bildiriyor ki;

İnna'llâhe ve melâiketihî. “Muhakkak ki hiç şüphe yok ki Allah da melekleri de.” *Yusallûne ale'n-Nebiyi.* “Resûlullah'a salât ediyorlar. Muhammed-i Mustafâ'ya salât ediyorlar. Allah da melekleri de Allah da salât ediyor, melekleri de.” *Yâ eyyühe'llezîne âmenû.* “Ey o iman şerefine ermiş mü'min kullar, inanmış olan kullar.” *Sallû aleyhi.* “Siz de ona salât getirin” *Ve sellimû teslimâ.* “Ve selam söyleyin, salât u selâm getirin.”

Allahu Teâlâ hazretleri Peygamber Efendimiz'e salât ediyor. Salât etmek kelime olarak “teveccüh etmek, yönelmek, yüzünü dönmek” demek...

Cenâb-ı Mevlâ teveccüh etti mi bir kulluna, onu lütfuna erdirecek demektir. Binaenaleyh Allah'ın Resûlullah'a salâtı demek ona rahmet eyleyeceği, büyük ikramlar vereceği, lütfuna mazhar kılacağı mânasına gelir.

Melekler de ona salât ediyorlar, teveccüh ediyorlar, yöneliyorlar, seviyorlar, bakıyorlar. Meleklerin salâtı ne demektir?

b. Meleklerin Duası

Meleklerin elinden bir şey gelmez, melekler Allah'ın vazifeli yaratıklarıdır. Ne emrolunmuşsa onu yaparlar. Görevlerini yaparlar. Ne âsî olurlar:

لَا يَعْصُونَ اللَّهَ مَا أَمَرَهُمْ وَيَفْعَلُونَ مَا يُؤْمَرُونَ

*Lâ ya'sûna'llâhe mâ emerahüm ve yef'alûne mâ yü'merûn.*² “Emrettiğinden ne isyan ederler, ne eksik yaparlar ne fazla yaparlar. Dediğini yaparlar.”

Onların Peygamber Efendimiz'e salâtı ne demek?

“Meleklerin duası” demek.

Melekler insanlara dua eder mi?

Evet, eder. Biz kullara da eder. Bu konuda çok bilgiler var. Âyetlerden başlayalım. Allahu

² 66/Tahrim, 6.

Teâlâ hazretleri buyuruyor ki Kur'ân-ı Kerîm'de;

الَّذِينَ يَحْمِلُونَ الْعَرْشَ وَمَنْ حَوْلَهُ

يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيُؤْمِنُونَ بِهِ وَيَسْتَغْفِرُونَ

لِلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا وَسِعْتَ كُلَّ شَيْءٍ رَحْمَةً وَعِلْمًا

فَاغْفِرْ لِلَّذِينَ تَابُوا وَاتَّبَعُوا سَبِيلَكَ وَقِهِمْ عَذَابَ

الْجَحِيمِ

*Ellezîne yahmilûne'l-arşe ve men havlehû yüsebbihûne bi hamdi Rabbihim ve yû'minûne bihî ve yestağfirûne li'llezîne âmenû: Rabbenâ vesi'te külle şey'in rahmeten ve ilmen fa'ğfir li'llezîne tâbû ve tebe'û sebîleke ve kîhim azâbe'l-cahîm.*³

Ellezîne yahmilûne'l-arşe ve men havlehû. “Arş-ı Âzam'ı taşıyan melekler. O melekler ki Arş'ı yüklenmişler, taşıyorlar. Arş-ı Âzam'ı, Cenâb-ı Mevlânın Arş-ı Âlâ'sını taşıyan melekler.” *Ve men havlehû.* “Arş-ı Âzam'ı ve etrafını, çevresini yüklenmiş olan melekler.”

³ 40/Mü'min, 7.

Bi hamdi Rabbihim. “Cenâb-ı Mevlâ’ya tesbih getirirler hamd ederek.”

Derler ki;

“Yâ Rabbi senin şanın yüce, her türlü noksandan münezzehsin, çok yüce şanın var, her türlü kemâlâtın Hâlıkı’sın, sahibisin, her türlü güzelliğin sahibisin, Hâlıkı’sın, her şeyin güzel, mükemmel, tam; tesbih ederler, hamd ederler o melekler. Cenâb-ı Mevlâ’yı boyuna tesbih ve hamd ederler.”

Tesbih Arapça, Sübhanallah demek.

Ne demek?

“Yâ Rabbi senin hiç eksik tarafın yok. Her şeyin tam, güzel, en mükemmeli” demek. Tesbih demek o. Allah’ı tesbih etmek demek; “Allah’ın öyle her türlü kemâlâtın, güzelliğin, tamlığın sahibi olmasını ona söyleyerek onu övmek” demektir. *Yüsebbihûne bi hamdi Rabbihim.* “Öyle hamd ederler. Yâ Rabbi senin her şeyin güzel, tam, hiç eksiğin yok, her şeye kâdirsin, her şeyi görürsün, bilirsin, ne diler sen yaparsın...”

Böyle tesbih ederler bu melekler. Biz de tesbihi meleklerden öğrendik. Peygamber

Efendimiz Miraç'ta meleklerin öyle tesbih ettiğini görüp bize bildirdi. Peygamber Efendimiz öğretti.

Ve yü'minûne bihî. “Ve Allahu Teâlâ hazretlerine kendilerini teslim ederek ondan emniyet dilerler.” Allah'ın kendilerini emniyette tutmasını dilerler. Allah'a yönelerek O'nun emniyetini elde ederler. *Ve yestağfirûne li'llezîne âmenû.* “Ve iman edenler, bizler için tevbe ve istiğfar ederler Arş-ı Âzam'ın melekleri.” *Yestağfirûne.* “İstiğfar eylerler, mağfiret dilerler Allah'tan.” Hem överler hem kendilerinin emniyetini, selametini dilerler hem de mü'min kullar için; “Affet bunları yâ Rabbi.” diye mağfiret dilerler.

Rabbenâ vesi'te külle şey'in rahmeten ve ilmen. “Yâ Rabbi her şeyi rahmetinle kuşatmışsın. Her şeyi ilmin ihata etmiş. Her şeye hâkim, her şeyi rahmetine mazhar kılmışsın. Her şeyi bilirsin yâ Rabbi.” *Fa'ğfir li'llezîne tâbû.* “Sana tevbe eden kullarını mağfiret et yâ Rabbi.” derler.

Tevbe yâ Rabbi!

Estağfirullah el-Azîm ve etûbu ileyh.

Biz de tevbe ediyoruz. Tevbe ettik. Allah bizim de günahlarımızı affetsin. *Li'llezîne tâbû ve tebe'û sebîleke*. “Tevbe edip senin yoluna ittiba edenleri mağfiret et yâ Rabbi, günahlarını bağışla.”

c. Arapçada Tevbe Ne Demek

Tevbe ne demek aslında Arapça'da?

Tevbe, o da “yönelmek, dönmek” demek. Kul tevbe ediyor, günahattan dönüyor. Allah kullarına tevbe ediyor.

Ne demek?

“Allah kullarına dönüyor. Nazar etmiyorken; ‘günahkâr bunlar’ diye kızıyorken dönüyor.” demek.

Allah'ın bir sıfatı ne?

Tevvâb. “Çok teveccüh edici, kullarına çok yönelici, tevbelerini çok kabul edici” demek.

Li'llezîne tâbû. “Yanlış yoldan dönenler.”

Küfürse küfrü bırakıp imana gelenler. Hata, günah, isyan ise isyanı, günahı, hatayı bırakıp itaata gelenlere. Onlara: *Li'llezîne tâbû ve tebe'û sebîleke*. “Tevbe edip senin

yoluna uyanlara mağfiret eyle yâ Rabbi.” derler.

Allah’ın yolu nedir?

إِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ

İhdina’s-sırâta’l-müstakîm.

“Bizi doğru yola ilet yâ Rabbi.”

Allah’ın sebili nedir? *Fî sebîlihî, sebîlullâh* nedir?

İslâm’dır. Tek kelime ile söyle bakayım: Allah’ın yolu nedir?

İslâm’dır!

“Müslüman olup, İslâm’ın ahkâmını uygulayıp, emirlerini tutup, yasaklarından kaçan kimselere mağfiret eyle yâ Rabbi!”

Demek ki kuldan tevbe etmek lazım geliyor. Şart o. Kul dönecek. Hatasını bırakacak. Hatayı bir taraftan işliyor, bir taraftan tevbe ediyor. Bu Allah ile alay etmek demektir. Hatayı bıraksana!

“Affet beni Allah’ım.”

Peki, affedeceđi Şeyi niye yapmaya hâlâ devam ediyorsun?

Hem bırakacak günahı hem de bir daha işlememeye azm ü cezm ü kast eyleyecek de...

Büyüklerimiz onun için tevbede bu kelimeleri kullanıyorlar. Azmedecek; “bir daha yapmayacağım o günahı”. Cezm edecek; “şiddetli, kuvvetli karar verecek”. Kast edecek; “kastım, maksudım bu” diyecek.

Yoksa;

“Ben bu günahı yine işlerim ama bugün camiye tesadüfen geldik. Cuma kılıyoruz. Bugün bir hocayla tevbe edelim.”

Öyle Şey yok!

“Ben bunu işlerim yine bırakma ya, zaten o kulübe üyeyim. Yine o kulübe giderim, yine arkadaşlara karışırım. Yine o işleri yaparım. Bırakmam, alıştım, seviyorum da.”

Günahına pişmanlık duymayanın tevbesi kabul olmaz! Günahıta ısrar edenin tevbesi kabul olmaz!

Günahta ısrar halindeyken, devam ediyor-
ken, musır, ısrar, devamda iken, tevbe eden
kimse nedir?

el-Müstehziî bi Rabbihi. “Rabbi ile istihza
eden, alay eden kimse gibidir.”

Dalga mı geçiyorsun? Alay mı ediyorsun?
İstihza mı ediyorsun?

Bırakacaksın! Pişman olacaksın!

Evvela yüreğin yanacak. Pişman olacak-
sın. Ağlayacaksın. Diyeceksin ki;

“Yâ Rabbi, ben çok günah işledim. Çok
fena yaptım. Çok kötü bir kulum ben yâ Rabbi.
Hiç sana güzel kulluk edemedim. Sen nimet
verdin, ben nimete nankörlük ettim. Sen ihsan
eyledin, ben isyan eyledim. Hata işledim yâ
Rabbi, hatamı sen çok iyi biliyorsun. Ben de
unutmadım, hatalarımı biliyorum. Neler yap-
tım neler... Şimdi hem çok utanıyorum yâ
Rabbi hem çok pişmanım; hem de yüzüm çok
kara hem de çok mahcubum, çok perişanım yâ
Rabbi.”

diyecek. Evvela yüreği yanacak. Günahına
pişman olacak. Günahını sevmeyecek. Güna-
hından vazgeçecek. Pişman olacak. O yürek

yangınlığı oldu mu zaten Allah affeder. Yüreği yanıyor. Neden yanıyor?

İşlediği günahları düşünüyor. “Vay benim halime, vay benim garip başıma, benim halim ne olacak?” diye üzülüyor, ağlıyor. Tamam, işte güzel bir tevbe. Yüreği yanıyorsa, gözünden yaş dökülüyorsa Allah onu affeder. O şart var.

Ben bunu yaparım yine. Kenara çekilmiş. *Estağfirullah el-Azîm ve etûbu ileyh. Estağfirullah el-Azîm ve etûbu ileyh. Estağfirullah el-Azîm ve etûbu ileyh.*

Mânası ne demek?

“Allah’tan ben mağfiret istiyorum ve Allah’a tevbe ediyorum.”

Diyor bunu çekiyor. 100 defa çekiyor.

Hız. Ali *radiyallahu anh ve kerremallâhu vecheh* Efendimiz Kûfe mescidine girmiş. Kûfe’de vazifeliydi ya. Kûfe, Bağdat yakınında bir şehir. Medine’den oraya gittiler ya yönetim vazifesi dolayısıyla.

Girmiş, bakmış, birisi yüksek sesle tevbe, istiğfar ediyor.

“Affet beni Allah’ım. *Estağfirullah el-Azîm ve etûbu ileyh. Estağfirullah el-Azîm ve etûbu ileyh.*”

“Bana bak! Ey kişi sadece böyle dil ile tevbe etmek yalancı insanların tevbesidir.”

demiş. Sadece dil ile *estağfirullah el-Azîm* diyor, *ve etûbu ileyh* diyor.

Peki, doğru insanların, sâdıkların, samimilerin tevbesi nasıl olur?

Bırakır kötülüğü. Sadece dil ile değil, günahı bırakır. Böyle olması lazım!

Evet, meleklerin kullara tevbe ve istiğfar ettiğini bu âyet-i kerîme gösterdi mi?

Ne güzel dua ediyorlar. *Ve kıhim azâbe’l-cahîm*. “Yâ Rabbi, bu mü’min kulları cehennem azabından da koru.” *Kıhim*. “Koru onları.” *Azâbe’l-cahîm*. “Harlı, hararetli, kızgın cehennemin ateşine atma bunları, yakma yâ Rabbi bunları.” diye o melekler bu mü’minlere dua ederler.

Allah bizi cehenneme atmasın, ateşlere yakmasın, azabına uğratmasın, ikâbına mâruz bırakmasın. Gaffar ismiyle günahlarımızı

mağfiret eylesin. Settar ismiyle ayıplarımızı setr eylesin. Ekremü'l-ekremînliği ile cömertlerin cömerdi olduğundan, kerimlerin kerimi olduğundan, lütfuyla keremiyle bizi cennetine dâhil eylesin.

Melekler dua ederler. Onların Peygamber Efendimiz'e salâtları da duadır. Belki de; *es-Salâtü ve's-selâmu aleyke yâ Resûlallah* diye de bizim gibi de dua ederler.

Ama biz *es-Salâtü ve's-selâmu aleyke yâ Resûlallah* dediğimiz zaman ne demiş oluyoruz?

d. Birine Selam Verdiğimizde Ona Dua Etmiş Oluruz

“Allah sana teveccüh etsin, Allah sana selamet versin yâ Resûlallah.” demiş oluyoruz.

es-Selâmu aleyküm dediğimiz zaman karşımızdaki ne demiş oluyoruz biz?

“Allah seni dünya ve âhirette selamete erdirsin. Hem dünya da esen ol, belalardan, musibetlerden, hastalıklardan uzak ol, hem de âhirette azaba filan uğrama, cennete gir.

Selamet yurdu olan cennette saadete, nimetlere er.”

demek. *es-Selâmu aleyküm* demek temenni. Binaenaleyh bizim selamımız da bir çeşit dua.

Birisine selam verdiğimiz zaman ne yapmış oluyoruz aslında?

Dua etmiş oluyoruz ona. Hem de en güzel duayı yapmış oluyoruz. Çünkü hem dünyasının hem âhiretinin iyi olmasını istiyoruz.

رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً
وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ

*Rabbenâ âtinâ fi'd-dünyâ haseneten ve fi'l-âhireti haseneten ve kınâ azâbe'n-nâr.*⁴

Kendimize de öyle istemiyor muyuz?

“Yâ Rabbi bize dünyada da iyilik ver, âhirette de iyilik ver. Cehennem azabından bizi koru yâ Rabbi.”

demiyor muyuz?

⁴ 2/Bakara, 201.

es-Selâmu aleyküm ve rahmetullâh dediğimiz zaman;

“Sen Allah’ın selamına er, dünyada ve âhirette selamette ol. Rahmetine mazhar ol. Allah’ın bereketine er. Allah sana malına mülküne her şeyine bereket versin.” demiş oluyoruz. Çok güzel dua...

e. Güzel Selam Vermek

Başka şey bunun yerini tutmaz. Ne *hello* tutar. Ne *good morning* tutar. Ne “günaydın”, ne “tünaydın”. Ne tüneseydin, ne tüneyeydin... Bunların hiçbirisi yerini tutmaz onun.

Çünkü bu muazzam bir dua. Çünkü bu Kur’ân-ı Kerîm’de yer alan bir dua. Çünkü bu Peygamber Efendimiz’in üzerine bastıra bastıra tavsiye ettiği bir dua. Bunun yerini bir başka şey tutmaz.

“Selam sana.”

Ne oluyor?

Elini kaldırmış. Avucunu çevirmiş;

“Selam!”

Başında paralansın öyle selam!

“*es-Selâmu aleyküm ve rahmetullâh* de bakalım. Allah’ın selamı de.”

“Yok, o Arap’ın selamı, onu demem.”

Sen şimdi çok yanlış bir laf söyledin.

Günaydından ne oluyor?!

Gün aydın oluyor da ne oluyor?!

Gece, karanlık oluyor da ne oluyor?!

Gece mi güzel, gündüz mü güzel?

Bazılarına göre gece daha güzel. Kimse görmüyor. Seccadesine oturuyor. Gözyaşlarıyla ibadet ediyor. Gündüz yapamadığı ibadeti geceleyin herkes uyurken yapıyor. Gece-ler daha güzel.

Örtün, üstüme örtün, serin karanlıkları.

dediği gibi Necip Fazıl’ın.

Bazılarına gece daha güzel, romantik, şairane. Romantik değil. Daha şairane, feyizli, bereketli. Göğün kapıları açılıyor. Feyiz çok oluyor. Engeller kalkıyor. Gözler görmüyor. Tenhada, karanlıkta; sadece Mevlâ; karanlığı da bilen, gören Mevlâ’nın huzurunda ibadet ediyor.

Tünaydın, günaydın!...

Ne olacak aydın olsa, ışık olsa olmasa ne olacak?!

Işık olmayınca fena mı oluyor. Bazen ışıkları kendimiz söndürüyoruz “daha güzel oluyor” diye. Laf değil. Anlamlı değil. Sonunda “peki olsun” desek, bana dua etmiyorsun ki... “Günaydın” diyorsun. Ya günün aydın olduğunu söylüyorsun, ya gün aydın olsun diye temenni ediyorsun. E aydın zaten, işte güneş çıkmış, aydınlatmış çayırı çimeni, görüyorum.

Ne var yani?!

“Gün”e dua ediyorsun. Bana etmiyorsun ki.

Kafam kararmışsa, gözüm kararmışsa, içim kararmışsa, etrafın aydınlığından ne fayda var?

“İçin aydın olsun. Kafan aydın olsun, sen aydın ol.”

demiyor; “günaydın”. Saçma bir şey.

Good morning daha iyi. “İyi sabah”.

İyilik izafîdir. Ne iyidir ne kötüdür; değişiyor ama daha iyi.

Evet, bir hadis okuyayım, vakit geldi iki dakika geçti ama nasıl olsa herkes tatilde değil mi?

İşine giden varsa var. Neyse.

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو بْنِ الْعَاصِ أَنَّهُ سَمِعَ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ مَنْ صَلَّى عَلَيَّ صَلَاةً صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ بِهَا عَشْرًا

An Abdillâhi'bni Amri'bni'l-Âs, ennehû semi'a'n-Nebiyye sallallahu aleyhi ve sellem yekûlü: Men sallâ aleyye salâten sallallahu aleyhi bihâ aşren.

Abdullah İbni'l-Amribni'l-Âs'tan rivayet olundu ki Peygamber Efendimiz şöyle buyurduğunu o işitmiş... Bu zât-ı muhterem ve babası sahabîdir. Mısır'ı fethetmiş bir sahabî. Allah şefaatlerine erdirsin.

Men sallâ aleyye salâten. “Kim bana bir salât ederse ümmetinden...”

f. Salavat Getirmenin Önemi ve Güzelliği

es-Salâtü ve's-selâmu aleyke yâ Resûlallah. dedi. “Kim bana bir salât ederse...” *Salallahu aleyhi bihâ arşen.* “Allah da ona 10 salât eyler.” On defa teveccüh eyler, rahmet eyler. Bir salât:

Allâhümme salli alâ seyyidinâ Muhammedin ve âl'ihî ve sahbihî ve men tebi'ahû bi ihsânin ecmaîn.

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: أَوْلَى النَّاسِ بِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَكْثَرُهُمْ عَلَيَّ
صَلَاةً

An Abdillâhi'bni Mes'ûdin enne Resûlallâhi sallallahu aleyhi ve sellem kâle: Evlâ'n-nâsi bî yevme'l-kıyâmeti eksürühüm aleyye salâten.

Abdullah İbn Mes'ûd radiyallahu anh'ten de;

Enne Resûlallâhi sallallahu aleyhi ve sellem kâle.

“Peygamberimiz Muhammed-i Mustafâ Efendimiz hazretleri, gözümüzün nuru, kalbimizin süruru, rehberimiz, önderimiz, başımızın tâcı Peygamberimiz buyurmuş ki;

أَوْلَى النَّاسِ بِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَكْثَرُهُمْ عَلَيَّ صَلَاةً

Evlâ'n-nâsi bî yevme'l-kıyâmeti. “Kıyamet gününde insanların bana en yakın olanı, evlâ olanı, en sevimli olanı, en uygun olanı...”
Eksürühüm aleyye salâten. “Bana salât ü selâmı dünya hayatında en çok yapanlardır. En evlâsı onlar oluyor.”

En sevgilisi, âlâsı onlar oluyor. Peygamber Efendimiz onları en çok seviyor.

Allahu Teâlâ hazretleri, Resûlullah'ı seven, ona çok salât ü selâm getiren kullarından olmayı cümlemize nasip eylesin.

el-Fâtiha.

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

